

**De Vita Et Rebus Gestis Christophori Bernardi Episcopi Et
Principis Monasteriensis Decas**

Alpen, Johann von

Coesfeldiae, 1694

4. Turbatâ Civitate. Ad Clerum & Officiales scribit Princeps. Explicato milite urbem cingit. Nonnulli è Clero ad Principem ablegantur. Rector Collegij Societatis pro reis intercessor.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68495](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68495)

è vicinâ domo clavibus postes ocyùs recludit, ac demissis catènis, viisq; sic apertis per portam viciniorem, à *Judaorum campis* nominatam, festinantes dimittit, ignaris adhuc istius loci excubitoribus, quid ad Marianam contigisset.

Totâ nunc Urbe ad arma clamabatur, *Excitantibus* etiam fœminis tympana, ut *tur, tur-* inscium stratagematis civem, somnôque *baturq;* adhuc indulgentem properè concirent. *civitas.* Occupabat cuncta ubique pavor, Civitate ad repentinos illos clamores exterritâ: utque subita ac incerta quæque æstimari atrociora solent, mercatorum plerique direptionem mercium, populationemque veriti occludere sè, ac firmare domorum aditus, ab aliis aurum, argentumque ac pretiosa quæque occultari: *Societatis Patres* anxij, ne quid iterùm damni eos inter tumultus Collegium pateretur, à Senatu securitatem petere. Senatus autem ocyùs foras amandare emissarios, qui explorent rumoris veritatem: sed extemplò reversi obsessas circumquaque vias referunt, & numerosum per agros militem explicari; turbatis vel eò vehementiùs multorum animis, quò numerus incertior. Sub hæc *Meta-* Metator de proditione; aut veriùs collu- *tor urbi-* sione suspectus, jussu Senatorum in car- *cus in-* cerem trahitur, forsan ut vel eò citius ira- *carce-* tæ plebis furori eriperetur, necdum con- *ratur.*

Q 4

victus.

1655.

victus. Quando verò tantum fidei ac fortitudinis in *Smitzio* Cives ac Senatores comperissent, non destiterunt illam viri virtutem quamprimùm remunerari, condonato tributorum onere, oblatoque mox honestiori civiles inter centurias officio *Vicarij*. At Princeps, qui in arce *Schonenstianâ* tunc morabatur, per os *Tubicinis* illicò Magistratui denunciavit, nihil ut adversi in Metatorem statuatur virum innocentem; idem secus in civem, quemcunq̃ foris deprehendi contingeret, pariter se decreturum.

Eius innocentia testatur Princeps.

Scribit ad Clerum & Ministros in Urbe commorantes facti rationem. Sape numero monitos abs se Monasterienses, ut in seditiosos, præcipue septimâ nuper Octobris tumultuantes animadvertent, neq̃ seditio- num principem Mallingerotium, sacrorum interdictione correptum, diutius foverent, aut se, ac ministros suos calumniis ultra & injuriis vellicarent, pleraq̃ contemnent, dignos abs se judicatos, quorum contumacia armis

Rumoribus, cursitationibusque dies aliquot civitas regebatur, nullo ferè non consternato. Princeps gnarus omnium, quæ in Urbe agebantur, quum agnosceret, obsessâ jam illâ, plerosque civium timidiùs agere, adjuvandam artificio hanc partem existimavit, scripsitque ad Clerum & Ministros in Urbe commorantes facti rationem. Sape numero monitos abs se

1655.

Et obsidione compescatur. Quamobrem edicere, ne quis consilio, armorum usu, aliâve ope fontes juvet, sed si abeundi facultas detur, ne cum reis luant innocentes, sibi, fortunisque suis consulant, & ocyus aliò se transferant relictâ civitate. Has litteras

suis ita tradendas commendabat, ne lateret civem, quo major inter illos anxietas nasceretur. Et commodum ad eum finem accidit, ut eodem tempore nonnulli civium, pro se, suisq; solliciti, sibi dari securitatem à Principe flagitarent, si forsan armatus urbe potiretur.

Sub hæc etiam miles vias obsidere iussus, Civitatem comiteatu intercluserat; quodque apparatus ac machinæ in promptu essent, subindè aggressionem remotè ostentabat, cui facilitandæ ipsus æther fossis civitatis crassâ per eos dies glaciæ concretis, suffragari quodammodo videbatur. Monasterienses re tam subitâ commoti potiori

parte ad Principis clementiam confugiendum sentiebant. Quod autem Senatorum plerique haud satis sibi fiderent, rogati primores è Clero ac Religiosorum familiis Schonestitum abierunt, offensum Principis animum promptâ Senatûs ac Civium obedientiâ lenituri. Verùm iis, cum audirentur, actutum oggessit Princeps; si quidem suam Monasterienses gratiam serio

*Expli-
cato mili-
te Ur-
bem cin-
git.*

*Nonnul-
li de Cle-
ro ad
Princi-
pem ab-
legan-
tur.*

Q5

percu-

1655.

Dein
alii e Sen-
nata &
Civibus.

Rector
Collegij
Societa-
tis pro
reis in-
tercedit.

Et præ-
terito-
rum con-
donatio-

percupiant, inter eam Senatorum ac ci-
vium frequentiam non defuturos, qui
præsentes se sistere & supplices ipsi clemen-
tiam experiri possint. Id ubi reduces ad
Magistratum ferunt, ocyùs è Senatu ac
Civibus gratiores quique designantur ad
Principem ablegandi. Qui & petitâ priùs,
obtentâque fide publicâ, illicò *Schonesti-
tum* profecti, ad aures quidem Principis
admissi non sunt, sed ab iis, qui à con-
siliis intimis erant, seorsim auditi, doctiq;
Principis postulata, brevi ad Urbem redie-
re, Senatus ac Civium mentem super his
exquisituri. Quando verò Collegij Socie-
tatis Rector P. Hermannus *Busenbaum*,
vir prudentiâ & doctrinâ clarus, ad cætera
Principem velle intellexit, ut postquam
præsidium intrâ Urbem admissum esset,
quæstiones sibi adversùs nuperæ seditionis
authores liceret instituire, nec averfos ab
eo reperiri Senatorum ac Civium animos;
præsenscens referendam in se ac Collegas
suos invidiam facti, spontaneâ legatione,
generalem noxarum veniam ob proximas
turbas, à Præsule supplex precatur. *Haud
dubie populum, quidquid deliquerit
contagione, deleturum acriori obsequio,
& vel ita cives multò minùs præsi-
dium detrectaturos. Nec diffidere se
Principem pro innatâ etiam clementiâ
tantò libentius condonaturum (pro
quo-*

quorum veniã operam se suam ac Societatis, aiebat, spondisse) quanto verius præter Principem, etiam se Patrem dici, non ignoraret. Exoratus ita Christophorus Bernardus in præteritorum oblivionem lubens descendit; dummodò reverentes in posterum, fidôsque subditos se fore stipularentur.

Sed parùm iratos pridem animos leniisse visa est ea Rectoris sollicitudo aut Principis gratia. Per eos namque dies nonnulli ad diripiendum Societatis Collegium, fugandôsque Jesuitas non rarò capta conferebant; nec enim urbem unquam pacatam fore, quamdiu turbidos istiusmodi aleret altercatores. Ex audaculis instabant alij, lustrandas esse Cathedralium aulas, forsã in latebris earum integros delitescere militum manipulos, atque ita ab insciis ignem fortassis in sinu foveri. Interim verò non pauci etiam trepidabant, securitatem rati pretiosa quæq; vel humo occultare, vel ædium sacrarum tectis abdere, sive ut incendiis ea subtraherent, sive ut invasorum, prædantiumque manus, si civitatem opprimi contingeret, tutiùs declinarent.

At multi paulatim à cognitã obsidentium paucitate audaciores, exutã superiorum reverentiã seditiosius agere. Hi implorandam Hollandorum opem, isti ad

Succos

nem exorat.

5.

Non tam

placat plebem.

Iratam

juxta ac timidã.

Paula-

tim quò-

que seditiosam.